

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak.	
Évesre	8 korona.
Három hónapra	2 50
Három hónapra	5 00
Három hónapra	90 00

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A kibontakozás.

— március 17.

Vizsgáljuk a kibontakozás lehetőségét.

Elsőben fiksirozni óhajtjuk azt a tételünket, hogy a kibontakozást csakis a Széll kabinettel tartjuk lehetségesnek. E kormány nélkül vagy éppen ellenére a szituációt megoldhatónak nem tartjuk. Evvel azt akarjuk mondani, hogy Széll Kálmánnak bukása a mai helyzetnek semmiképpen sem lehet következménye.

A parlamentben Széll Kálmán nem vesztette el sem a rokonszenvét, sem nimbuszát kormányzati képességeiben, becsületes, hazafias szándékaiban, azok végrehajtásának őszinteségében csak úgy biznak ma is, mint biztak három évvel ezelőtt. Ez a nagystilű államférfiu nem járta le magát. Eppen ellenkezőleg. Nagy sikerekre pillanthat vissza az ország gazdasági érdekeinek megvé-

désében. A sikerek véglegesen még nem hozattak tető alá az ország számára. Kiegyezés, készfizetések, a közös rente magyar tömjének konvertálása elvileg tisztázva vannak, de végrehajtásuk csak küszöbön van ez idő szerint. Mind e munka megindítója nem távozhatik a színtérről. Módot kell neki adni, hogy dicsőséggel be is fejezze azt, a mihez a késő nemzedékek előtt az ő neve fog fűződni.

És ezt látja és megérti az ellenzék is. A szélsőbal tagjai ennek tudatában közelednek, hogy az ő harcaik nem Széll Kálmán ellen folyik, nem személyes háboru. Eppen ennek demonstrálására adták meg a Széll-kabinetnek az indemnitit a mult esztendő december havában, megfogják adni husvét után az új indemnitit is. Sőt hajlandók tárgyalni és áteresztetni a tisztviselői fizetésrendezést, a kiegyezést, a tarifát, egyszóval a kormány minden

előterjesztését a katonai javaslatok kivételével.

Ebből pedig az következik, hogy éppen azért, mivel ez a harc nem személy ellen irányul, személyváltozással meg nem is oldható. — Kérdezzük, minő előnnyel járna az a helyzetre, ha a Széll-kabinet helyét elhagyná? Vajjon egy következő kormány és legyen az akárkinek a vezetése alatt, képes lesz a katonai javaslatokat a magyar parlamentben keresztülvinni? A hogyan ha a helyzet alakul, a javaslatok csakis koncessziók útján lesznek keresztülvihetők.

A kibontakozás módozatait érdemileg kutatva, az a nézetünk, hogy koncessziók útján lesznek megoldhatók a helyzet nehézségei. Ugy véljük, hogy sem e ház feloszlására, sem az obstrukció kibőjtölésére nem kerülhet sor. Széll Kálmán mélyreható és összefoglaló elméje meg fogja találni a tranzak-

A házasságról és a nőkről.

Irtá: Gróf Tolstoj Léc.

Tstertkow W., Tolstojnak barátja és hive, „A nemi kérdés“ cím alatt egybegyűjtötte s könyvben megjelentette a orosz filozófus gondolatait a házasságról s a nőkről. Ez alábbiakban néhány szemlényt közlünk a nagyon érdekes könyvből, amely világot vet az agg író gondolkodására.

Vitakoznak a kérdésen, jó-e az, szerelmesnek lenni. Én tisztában vagyok a dologgal.

Ha valakinek van már emberi, szellemi élete, a szerelem s a házasság rá nézve bukást jelent; erejének egy részét oda fogja adni a feleségének, a családjának, vagy legalább is a szerelme tárgyának kell, hogy szentelje. De ha állat módjára él: eszik, iszik, dolgozik, szolgál, ir, játszik, akkor rá nézve csak emelkedést jelenthet a szerelem, csak úgy, mint az állatokra és a rovarokra.

A házasság azért, hogy az ember nagyobb örömben élhessen, nem fog si-

kerülni soha. Aki főfeladatául tüzi magára a házasságot, tiszta dolog, hogy nagy hibát követ el. Ha a házasság a cél — mi legyen az élet célja a házasság után? Ha valakinek a házasság előtt nem volt életcélja, másodmagával nem leli azt meg a házasságban sem. Biztosra vehető, hogy ha nem volt meg a közös cél a házasság előtt, azután már semmi körülmény közt sem lehet egyesülni a közös célra, inkább csak elválni miatta. A házasság csak akkor boldogithat, ha a cél közös; két ember ugyanazon az uton találkozik egymással, együtt akarja folytatni az ut többi részét. De nem adhat boldogságot, ha két különböző utról nyújtanak kezét egymásnak.

Az ember sohase házassodjék szerelemből, csak tisztán számításból, csak hogy ezt a két szót teljesen ellenkező módon kell értelmezni. mint ahogy rendszeren értelmezik, vagyis: az ember ne házassodjék érzéki szerelemből, sem olyan számításból, hogy hol s hogyan éljen (hiszen mindenki él), hanem olyan számításból, mennyiben valószínű az, mennyiben lesz segítségemre a jövődő feleségem abban, hogy emberi életet éljek s

nem gördit-e majd akadályt ebbe az utamba.

Gondolkozzál husszor, százszor a házasságról. Az erkölcsös, finom érzésű emberre nézve a legjelentősebb s a következményeiben legsúlyosab eselekedet, amelyet egyáltalán elkövethet, ha a nemi kötelék által fűzi össze a maga életét egy másik embernek az életével. Mindig úgy házassodjunk meg, mint ahogy meghalunk, vagyis csak akkor, amikor muszáj.

Fontosság tekintetében: a halál után s idő tekintetében: a halál előtt, nincs a házasságnál fontosabb és visszavonhatatlanabb dolog. Es mint ahogy a halál is csak akkor jó, amikor elkerülhetetlen, mint ahogy minden önkéntes halál rossz, a házasság is ilyen. A házasság csak akkor nem baj, ha elkerülhetetlen.

Mindenekelőtt meg kell mondanom azt, hogy amikor arról beszélek, hogyan éljenek a hitestársak, a világért sem akarom azt mondani, hogy én így éltem, vagy így élek; sőt inkább a magam tapasztalásaiból tudom, hogyan kellene

MICHELSTÄDTER UTÓDA

Piacz-utca 40. szám alatt, a Hungáriával szemben.

Tavaszi czipő különlegességek nagy raktára.

ciónak egységes alapját. Tudjuk, hogy a katonai téren kevés engedelmények adhatók azon a határon túl a meddig a szabadelvűpárt agályainak méltánylásában a kormány már eddig is elment. Am a kormánypártnak számos más terén lehet szó engedményekről, illetve közös egyetértéssel meghozandó intézményekről, a melyek sürgetésével és kivívásával az ellenzék a maga hareának az eredményt biztosíthatja. Mert minden institúció, a mely a közszabadságot fejleszti és megerősíti, siker az ország érdekeinek szolgálatában.

Ezek az irányelvek azok, a melyek alapján, meggyőződésük szerint egyedül lehetséges a kibontakozás.

Ennek a kibontakozásnak pedig a közel jövőben be kell következnie. Az országnak égető szüksége van rá, hogy országgyűlése visszanyerje akaratnyilvánítási képességét és hogy az ország jólétére kiható erős munka vár a törvényhozásra. Sok százezer egyszisztencia felsegítésére van sürgős szükség. A parlamentnek e munka elől nem szabad elzárkóznia, mert diszkreditálja magát az ország szemében. És vajjon mit ér minden nemzeti vívmány, ha a nemzeti közszabadság legnagyobb biztosítéka, a parlamentarizmus alászáll tekintélyében és megintog irányában az ország bizalma?

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

Saját tudósítónktól.

Budapest, mare. 16.

A ház külső képe azt mutatta, hogy a magyar képviselő urak is hallottak valamit a blau montagról. Még fél tizenegy órakor is üres padok tátongtak a teremben és Kubik Béla főintéző ur alig tudott szónokot teremteni mára. A kurucok azal álltak elő, hogy március 15-ikét ünnepelték és nem értek rá beszédre készülni és ünnepi beszédek ugyanis a nép türelméhez és nem az obstrukcióhoz vannak mérve, tehát itt nem használhatják.

A március idusa! Igen, ezért is volt oly nagyon üres a ház, a még a fővárosiak is mezei hadakká lettek tegnapi.

Bolgár Ferenc, a volt nemzeti párt katonai szaktekintélye és illusztris tagja volt az első szónok, a ki bizony esekély számu hallgatóság előtt szállott szembe azokkal a támadásokkal a melyek a melyek a volt nemzeti pártot érték és érik mindennap. Körülötte huzódtak meg a volt nemzeti párt tagjai közül néhányan és többen a régiiek közül. A néppárt egész esendben, a szélbal sokszor zajongva kíséerte Bolgárt beszéde fonálán.

Utánna Sebess Dénes beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán min. elnök, gróf Széchenyi Gyula, Wlassics Gyula, Plösz Sándor.

Elnök megnyitván az ülést, meleg szavakban emlékezik meg Molnár Józsiás haláláról, emléket jegyzőkönyvben örökítik meg.

Széll Kálmán min. elnök beterjeszti

a mult évi IV. negyed tulkiadásairól szóló jelentést.

Az ujoncjavaslat.

Bolgár Ferenc: Felszólalásával nem akar vedekezni ama támadásokkal szemben, a melyek a vitában a volt nemzeti párt ellen elhangzottak. A volt nemzeti pártnak nincsen szüksége a vedekezésre. A mikor Széll Kálmán programja alapján beléptek a szabadelvű pártba, semmi olyan elvi ellentét nem forgott fenn, a mi őket a régi szabadelvű párttól továbbra is elválaszthatná volna. Az ellenök intézett támadások teljesen alaptalanok voltak. Ugy tüntették fel a v. nemzeti pártot, mintha az az önálló magyar hadsereget és a magyar vezénnyelvet követelte volna. Buzáth pl. Apponyinak 1889. határozati javaslatát terjesztette be, holott akkor egészen más viszonyok voltak és a véderőjavaslatról volt szó. Ebben a jelenlegi javaslatban semmi közjogi sérelem sincs. (Zaj a szélbalon.)

Olay Lajos: Hát a teherviselési képesség?

Bolgár: A támadásoknak nem is az a célja, hogy őket inkonzekvenzával vádolhassák, mert ez nem lehet, hanem csak az, hogy beugrassák a v. nemzeti pártot arra, hogy a szabadelvűpártban egyenlenséget keitsenek. De ez nem sikerült és nem is fog sikerülni. (Tetszés.) Mert az a meggyőződése, hogy a jelenleges politikai rendszer malmára hajtán a vizet az egyenlenség. (Tetszés jobbról, ellenmondás balról.)

Nem hivatott arra, hogy a volt nemzeti párt nevében beszéljen, mert az megszűnt de nézetel meg fognak egyezni volt társával. A volt nemzeti pártnak volt katonai programja, de annak két főpontja volt. (Zaj.)

Olay: Tudom, csak a bojtig mentek.

Drakulics Pál: Ez ráfogás! Mindent jobban akarnak tudni! (Zaj.)

Kubik Semmi ráfogás!

Bolgár: A volt nemzeti párt katonai követeléseit benne vannak az 1896-iki programban és a kiáltványokban. Az

élnünk, éppen, mert hogy én nem így élttem.

*

Dicsérni a nőket és azt állítani, hogy szellemileg nemesak egyenrangúak a férfival, hanem e tekintetben még túl is szárnyalják azt, nagyon rossz és káros divat.

Ahhoz kétség sem fér, hogy a nő nem szabad korlátozni a jogaiban, hogy ugyanazt a tiszteletet, szeretetet érdemi meg, mint a férfi és mindama jogokat is igényelheti: de aki azt állítja, hogy átlag a nő épp oly tehetséges, mint a férfi és hogy ugyanazt lehet elvárni tőle, amit elvárunk akárki férfitől, az túl tesz önmagán, még pedig a nő kárára.

Ha azt fogjuk várni a nőtől, amit a férfitől, akkor követelni is fogjuk azt: de mert, hogy csalatkozni fogunk a várakozásainkban, boszánkodni is fogunk és a rossz akaratnak fogjuk betudni azt, aminek a lehetetlenség az oka.

Amikor úgy ítéljük meg a nőt, hogy ő a szellemileg gyöngébb, ezzel semmi kegyetlenséget sem követtünk el ellene: kegyetlenek akkor vagyunk, ha a férfihöz hasonlónak mondjuk őt.

KOSSUTH LAJOS

A legtöbb bajnak, amely a nő és a férfi közösségéből származik, a teljes ki-méletlenség az egyik félnek a másik iránt az oka.

Csak ritkán érti meg a férfi, mily jelentősége van a gyermeknek a nőre nézve, mily helyet foglal el az az életben; és még ritkábban érti meg a nő a becsület kötelességeit, amelyeket a társadalmi, vallási rend parancsol.

*

A férfi, ha sohasem szült is, meg tudja érteni, hogy a szülés nehéz, fájdalmas és fontos dolog: de csak ritkán tudja a nő megérteni, hogy nehéz és fontos dolog szellemileg viselni egy új életfelfogást és azt megszülni. Egy percre megérti, de hamarosan elfelejti megint. És menten előkerülnek az ő gondjai: a háztartás, a cifrázkodás, mert nem tud hinni a férfi meggyőződésének a valódiságában, mindezt csak képzeletszülte álomnak tartja a kalácshoz, szövethez képest. Engem az a gondolat lepett meg hogy a férfi meg a nő gyűlölködésének a fő okát az képezi, hogy versengenek egymással a háztartás vezetésében.

*

Lehetetlen, hogy a nő eszesnek és remek kivitelü képe arany keretben 44 kor. Megrendelhető: **2 koronás havi részletfizetésre** a „Kazinczy”, könyvkereskedő r. t.-nál Debreczenben. Megtekinthető: László Albert és Társa (Hegedüs S. és Sándor I.) könyvkereskedésében.

praktikusnak tartja a férfit, különben engedelmeskednék az akaratának. Eppen ilyen a férfi viszonya a nőhöz. Ha most irtam volna meg a Kreutzersonátát, ezt a megfigyelésemet előtérbe helyeztem volna.

*

A nő hatalmának köszönhetjük, hogy ilyen esztelenül élünk; de az ő hatalma onnan ered, hogy a férfi csak kevéssé tud erőt venni magán, úgy, hogy az élet esztelenségének a férfi gyöngesége az oka.

*

A bájos asszony azt mondja magában: „Ő okos, tudós, derék, nagy, erkölcsös, szent és mégis aláveti magát nekem, aki ostoba, tudatlan, szegény, igénytelen, erkölestelen nő vagyok, így hát az ész, tudomány stb. mind ostobaság.” Ez tönkreteszi és megrontja a nőt.

Nagyon igaz az, hogy vonatkozásal a nőre és a munkájára nagyon sok a káros, az ókorból származó előítélet, de még igazabb az, hogy le kell győzni mindezt. Csakhogy szerintem ennek nem az olvasótermeknek és női egyesületeknek az alapítása a módja. En nem azt tartom felhőborító dolognak, hogy a nő

első volt a katonai nevelés kérdésének a megoldása, a másik az, hogy a 25. §. súlyos terket rótt az intelligenciára?

Olay: Ezek végre vannak hajtvá? Hol vannak? (Zaj.)

Bolgár: A fő pont volt a katonai nevelés, a melynek céljával azt tüzték ki, hogy a szolidaritást a nemzet és a közös hadsereg közt létrehozzák. Ez a kérdés meg is lett oldva az 1897. XVII. t. cikk által, a melyet a volt nemzeti párt annak idején egyhangulag elfogadott.

Olay: Miért buknak meg most is a magyar fiúk?

Bolgár: Más pontjai is voltak a nemzeti-pártnak. Így azt követelte, hogy a dualizmus ki legyen fejezve a hadseregben. Erre nézve a miniszterelnök és a honvédelmi miniszter kötelező ígéretet tett. A büntető reformot pedig tudtával még ebben az évben beterjesztik. Kivették azt, hogy a tisztí vizsgát ma az önkéntesek magyarul is letehetik. A zászló és a jelvény kérdése, továbbá a honvédségnek tüzéséggel való ellátása nem politikai kérdések voltak, hanem tisztán katonai kérdések.

A volt nemzeti-párt politikája nem változott meg akkor, a midőn a szabad elvűpartba belépett és nincs is ellentétben a szabad elvűpart politikájával. Azt a vádat, hogy a szabad elvűpartban nem lehetne nemzeti politikát csinálni, jogosnak nem tartja. (Tetszés.)

A hadsereg kérdése abban esucsorodik ki, hogy a magyar elem minél nagyobb számban legyen képviselve a hadseregben. Ez nemcsak politikai kérdés, de első sorban társadalmi kérdés. A magyar ifjúsággal meg kell kedveltetni a hadsereget és arra kell törekedni, hogy a tisztikar kiegészítették magyar ifjakkal olyan százalék arányában miként a hadseregben magyar az ujoncárány. Az ujonclétszám a közshadseregben 47 és fél; ennek megfelelőleg 7500 magyar tisztnek kellene lenni. Reméli, hogy az új honvéddapródiskolából megfelelő számú magyar tiszt kerül ki.

A jelen javaslatot elfogadja, mert

nek kevesebb a fizetése, mint a férfiak, mert az árakat a munka értéke szabja meg, csak az bánt, hogy a nőnek, aki gyermekeket szül és táplál, még el kell látnia minden házi dolgot. Miért kell ezt a rendkívüli nehéz dolgot a nőnek végeznie? A paraszt, a gyáros, hivatalnok vagy bárki más férfi semmit sem tesz, fekszik és pihen, míg a viselős, beteg asszony főz, mos, vagy talán még ápolja is éjjel a beteg gyermekét. És mindezt azért az előítéletért, hogy van női munka.

Ez szörnyű bűn és innen ered a szerencsétlen nőknek sok betegsége, a halál és eltompultsága önmagának meg a gyermekeinek.

Tegnap olvastam Sienkievicnek a regényét „Dogma nélkül.” A nő szerelme nagyon finoman van benne megírva; sokkal finomabban, mint a franciáknál, akiknél érzéki, az angoloknál, ahol áll szenteskedő és a németeknél, ahol fenkölt. Ezerben volt, hogy megírom a szüzi szerelme regényét, amely sohasem válik érzékié. És nem ez-e az egyetlen menekvés az érzékiség elől? Igen, igen, csak ez az. Ezért teremtette az isten az embert nőnek meg férfiak. Csak a nő által vesztethetjük el a tisztaságunkat és csak vele tarthatjuk meg azt. Jó dolog ilyet megírni...

abban a meggyőződésben van, hogy a hadseregnek mindig harcra késznek kell lenni, hogy minden pillanatban készen álljon. Elfogadja azért is, mert tudja, hogy sokáig nem lehet már a két éves szolgálati időt elodáztatni. És a két éves szolgálati idő az újabb áldozatokért olyan rekompensáció, a mely méltán felel meg azoknak. Csak idő kérdése ez, a külföldi államok után a magyar hadseregben is be kell hozni a két éves szolgálati időt. Ha sokáig is tart, nem baj, a külföldön is évekig tart minden hadseregreform keresztülvitele. Utal Német és Franciaországra, majd kijelenti, hogy a javaslatot a hadsereg és az ország érdekében elfogadja. (Élénk helyeslés, jobbról. Többen üdvözlik.)

Sebess Dénes Bolgárral polemizál és azt vitatja, hogy ha a volt nemzeti-párt konzekvens akar maradni, úgy e javaslatokat nem fogadhatja el. (Ellenmondás a középben.) Ezután a hadsereget magyar közigazdasági szempontból bírálja és azt vitatja, hogy a magyar iparnak vagy egyáltalán vagy éppen semmi haszna sincs a hadseregből, mert ipari termékeit Ausztriában szerzi be. Követeli, hogy a magyar ipari termékeket nagyobb mértékben legalább is a kvóta arányában szerezzék be. Szünetet kér.

Szünet után

Sebess Dénes folytatja beszédét.

Sebes végül határozati javaslatot terjeszt be, hogy a hadsereg szállításainál a nagy vállalatokkal szemben a kisipart előnyben részesítsék és lehetőleg mindent közvetlenül a termelőktől szerezzenek be. Ezzel az ülés véget ért.

Ünnepi beszéd.

Irta és a főreáliskola nemzeti ünnepén elmondta:

Dr. Kardos Albert.

A régiek hittek a lélekvándorlásban, azt gondolták, hogy az ember lelke a porhüvely összeomlása után mai lényekbe költözik, azt gondolták, hogy az így vándoratra kelt emberi lélek folytonos tisztuláson megy át, míg végre ismét megtalálja a magához méltó emberi alakot.

Az emberi lélek ilyen vándorlásában én nem hiszek, de azt igen is hiszem és vallom, hogy a kor lelke nem vész el, hogy egyik kornak a szelleme föltámad a másikban, hiszem és vallom, hogy a nagy idők szelleme, nagy események éltető lelke több-kevesebb ideig lappanghat, rejtőzhetik, de később annál nagyobb erővel tör elő, fakad föl, akár csak hegyi folyó, mely el-eltűnik az üregek, mélyében, zugása is elenyészik a bérhasadékok között, de csak azért, hogy aztán mint gátakat sodró mint sziklákat döntő hatalmas zuhatag tündököljön és harsogjon.

Igy lappangott és rejtőzött a Rákóczi-korszaknak lelke vagy másfél századig, hogy aztán egyszerre föltámadjon 1848. március 15-én, hogy új életre keljen legutolsó szabadságharcunk dicső férfiaiiban és még dicsőbb eseményeiben. A Rákócziak és Bercsényiek ujjászülettek a Petőfikben és Jókaiakban, a Kossuthokban és Görgeyekben. Igen a Rákóczi-kor lelke ujult föl 1848-49-ben, s ha ez már nem lett volna eddig ismeretes, most mikor a Rákóczi szabadságharc kétszázados évfordulóját ünnepeljük, midőn elménk és szívünk tele van a Rákóczi-név dicsőségével és a kurucháboruk fényes emlékeivel, most köztudattá kell emelkednie. Ugyanaz a honszerelm és szabadság szeretet, ugyan az az önfeláldozás és nagylelkűség árad ki az egyik

kornak a szelleméből mint a másikból. S bár mindkét nemzeti küzdelem szerencsétlenül végződött, a magyar névre örökös fényt hozott, a magyar szívnek örök vigasz forrásává lett.

Most a béke és nyugalom éveit éljük, a mennyire gyarló szemünk elláthat hazánk szabadságát, nemzetünk létét sem külső, sem belső nagy veszedelmek nem fenyegetik. Azt vélhetnők, hogy a Rákóczi kor lelkére, március 15-ének szellemére semmi szükség, hadd szunnyadozzanak és aludjanak. De balgaság volna ez a hit. Néha néha föl kell serkentetnünk a Rákóczi-kor alvó lelkét, s minden évben legalább egyszer föl kell ébresztenünk március 15-ének szunnyadozó szellemét, hogy ha ismét eljön az idők teljessége, méltóknak találjon bennünket a Rákóczi-kornak igazán föltámadt lelke, március 15-ének testben is megújuló szelleme.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e 9-12-ig.

Március 17. A jog- és pénzügyi bizottság ülése d. u. 3 órakor.

Márc. 18. Malomiparosok nagygyűlése a Korona vendéglő nagytermében d. e 10 órakor.

Márc. 18, 19 és 20. Képviselelválasztók összehívása a városháza nagytermében délelőtt 9-12. d. u. 3-6-ig.

Márc. 20. A községi iskolaszék alakuló ülése délután 4 órakor.

Márc. 20. és 21. Finn-esték a színházban.

Márc. 22. Az István gőzmalom közgyűlése.

Márc. 26. Városi közgyűlés délután 3 órakor.

Márc. 29. Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Márc. 29. A Petőfi dalkör évi közgyűlése.

Márc. 29. A debreceni tisztviselők önszegélyező együletének közgyűlése a Jogász és tisztviselőkör helyiségében d. e. 11 órakor

Ápril. 8-18. Műkedvelők tárlata a városházán.

Április 5. A gazdasági egyesület közgyűlése d. e. 9 órakor.

A finn-esték,

A Debrecenben létesítendő siketnéma iskola javára e hó 20-án és 21-én rendezendő finn-esték műsora most fog nyomtatásban megjelenni, A mindkét estére egyformán megállapított s az 500-as bizottság nevében Puky Gyula főispán elnök, Oláh Károly tanácsos, helyettes elnök és a dr. Vattay Gábor bizottsági jegyző által kiadott műsor a következő:

Első rész.

1. *Prolog.* Irta és előadja Kun Béla.

2. *Rapsódia.* (D-moll.) Szerzette: Kajanus R. Előadja: a cs. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara. Krause Antal karmester vezetése alatt.

3. *Finnország és az este ismertése.* Irta dr. Popini Albert. Felolvassa: dr. Gulyás István.

4. *Finn népdalok.* (Solo és duett.) P. Nagy Zoltán zongora- és Ráczy Károly zenekari kísérete mellett előadják: dr. Popini Albertné és Nagy András.

5. *Tuonela hatyuja.* Szerzette: Sibelius J. Előadja: a cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara Krause Antal karmester vezetése alatt.

6. *Olaf lovag és a tündérek.* Szövegét írta: Lindh T. Zenéjét szerzette: Hedman H. Szavalja: Miléné, sz. Otrókocsi Végh Vilma. Zongorán kíséri: Vecsey Imre. Az élőképben részt vesznek:

Bavlicza Gertrud, Benyáts Erzsike, Czégely Gizi, Donogán Bella, Donogán Klára, Donogán Ilonka, Harsányi Margit, Hegedűs Margit, Huttiray Palika, Huttiray Aranka, Jablonczay Lenke, Kertész Ilonka, Konrád Irén, Kovács Margit, Rózsa Piroška, Szentiványi Erzsike, Ujvári Margit és Varga Ilonka, Olaf lovagot ifj. Hódy Béla személyesíti.

Szünet.
Szünet alatt a cs. és kir. 39-ik gyalogezred Krause Antal karmester Belzebub című nyitányát játsza, a szerző vezetése alatt.

Második rész.

1. *II. Legenda.* Szerzette: Melartin E. (Opus 12) Zongorán előadja P. Nagy Zoltán.

2. *Finn nemzeti himnusz.* Szövegét írta Topelius Z. Zenéjét szerzette: Pacius F. Előadja a Debreceni városi dalárda Rácz Károly zenekarának kísérete mellett.

3. *Bikaviadal.* Irta: Ahó János. Fordította: Dr. Popini Albert. Felolvassa Nagy István.

4. *Finn műdalok.* (Solo és duett.) Előadják: dr. Popini Albertné urnő és Nagy András ur. Zongorán kíséri P. Nagy Zoltán.

5. *Finnország imádsága.* Vegyes kar. Szöveget írta Edelheim A. Zenéjét szerzette: Faltin R. Enekelik: Medgyaszay Gy. Lenke, Konrád Teréz, Szabó Irén, Meyer Margit, Konez Margit, Konrád Irén, Biró Irén, Rózsa Piroška, Lakatos Gizella, Kamaráth Ilona, Széllősy Ilona, Schmidt Mária, Lautsek Márta, Nagy Erzsébet, Géhl Katalin, Grünwald Alice, Zong Irma, Csapka Katalin, Nagy Malvin és Lengyel Ilona. Gondi Sándor, Hajdu László, Sáfány Lajos. dr. Szeremley Béla, dr. Matolcsy László, Jakab Lajos, Baróthy István, Hajdu Péter, Hajdu Miklós, Szeremley Gyula, Balogh István, Makkay Kálmán, vezeti: Nagy Gyula, harmoniumon kíséri Tóth Árpád.

6. *Finnország.* Szerzette Sibelius J. Előadja a cs. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara Krause Antal vezetése alatt.

A rendezést Makó Lajos színigazgató, a pénztárnokságot Pápay János voltak szívesek elvállalni.

A zongorakísérethez P. Nagy Zoltán saját hangverseny-zongoráját kölcsönözte. Az előadásokon Rácz Károly zenekara díjmentesen működik.

*

A finn-esték főpróbája e hónap 20-án lesz reggel 9 órakor, a mikor is az összes közreműködőket pontos megjelenésre kéri az elnökség.

Jegyek a második előadásra válthatók a városháza 7. számú szobájában.

* **Dobiecky Sándor ünneplése.** Debrecen város III-ik kerületének szeretett országgyűlési követét hozzá ragaszkodó választói nevenapján küldöttséggel készenléd üdvözölni. A III. kerület szabadelvű pártjának elnöksége ezton is felszólítja a polgárságot, hogy a Dobiecky Sándort üdvözölő küldöttség gyülekező

helyén, *Debreceni Lajos Verbőczy-utca* 8. sz. házában e hónap 18-án, szerdán délelőtt fél 11 órakor pontosan megjelenni szíveskedjenek.

* **Fényes esküvő.** Kunze Gusztáv cs. és kir. huszárfőhadnagy, néhai Kunze Frigyes cs. és kir. dzsidás alezredes és galánthai *Fekete Anna* fia tegnap délelőtt esküdött örök hűséget *Szunyogh Sándor* nyug. m. kir. pénzügyigazgató és *Bérassy Ilona* bájos, nagyműveltségű leányának. — Anyakönyvi esketést Oláh Imre anyakönyvvezető végezte teljes díszben. Tanúk voltak: Karap Mór föld-birtokos és olesvári Olesváry Zoltán kir. ítélőtáblaielnöki titkár.

* **Debrecen a Rákóczi-kiállításon.** A Rákócziak egykori fővárosában Kassán ez év július 26-ikától szeptember hónap 20-ig rendezendő Rákóczi kiállításon Debrecen is ki fogja állítani Rákóczi korabeli ereklyéit. Számos érdekes régisége van Debrecennek s ezek közt egyik legérdekesebb okmánya IV. *Mohamed szultán oltalomlevele*, melyet kézjegyével ellátva 1672-ben küldött Debrecen város részére. Ugyancsak érdekes a török császár 1666-ban kelt parancsa, amit a váradi spaszikhoz (főhadnagy) intézett. De számos más érdekes e korból származott érdekessége van Debrecen városának, a melyeket a kassai Rákóczi-kiállítás rendezősége kérelmére meg fog küldeni a kiállítás számára.

* **Malomiparosok nagygyűlése Debrecenben.** Az országos Malomgyűlés, melynek 1500-nál több tagja van az országban ez idén Debrecenben tartja nagygyűlését *Vörös László* nyugalmazott államtitkár elnöksége alatt. A nagygyűlésre a meghívókat már szétbocsájtották s e szerint a nagygyűlés március hó 18-án d. e. 10 órakor lesz a *Korona* vendéglő nagytermében. A nagygyűlés tárgysorozata a következő: 1. Általános megbeszélés a vidékbeli malomipar helyzetének. 2. Körzet megalakítása. (Egyöntetű vámolás, szita- és hengerpénz behozatala, porlás-százalék, rostaalj megtartása vagy visszaadása, kereskedőknek való őrlés.) 3. Tűzbiztosítási díjak leszállítása. 4. A vízjogi törvény revíziója, indokolatlan terhek. 5. A kocsizás (esuvározás) beszüntetéséről kormányrendelet. 6. Csatlakozás az Országos Molnáregyesület-hez. 7. Az Országos Molnárbank r.-t. működésének tere és célja. 8. Indítványok.

* **Küldöttség a katonai javaslatok ellen.** Debrecenből ma este a rendes éjjeli vonattal megy fel Budapestre az a küldöttség, mely a vasárnapi népgyűlés határozatát adja át gróf *Apponyi* Albertnek,

a képviselőház elnökének. E helyen megjegyezzük, hogy a népgyűlés határozati javaslatát nem dr. *Bakonyi Samu*, hanem *Márton Imre*, a népgyűlés int. biz. elnöke szövegezte. Egyéb tudnivalók a küldöttséggel Budapestre utazók részére im ezek:

Gyülekezés ma este fél 10 órakor a nagy állomás várótermében. Csatlakozni kívánók még jelentkezhetnek ma délután 5 óráig dr. *Bacsó Dezső* ügyvédnél. Akik nem a ma éjjeli vonattal utaznak, Budapestre szerdán reggel fél 8 órakor a *József királyi hercegről* címzett fogadóban csatlakozhatnak a küldöttséghez.

* **Francia mérnökök és tanárok Debrecenben.** Előkelő külföldi vendégei lesznek a husvéti ünnepek alatt Debrecennek. Franciaország fővárosából Párisból több mérnök és tudós körülbelül 30-an Magyarországon tanulmányutat tesznek s utasási tervükbe fevették Debrecen városát és illetve a magyar alföld leg-híresebb pusztáját a Hortobágyot is. — Érkezésüket április hó 12-ére már be is jelentették *Kovács József* polgármesterhez. Ugyanakkor egy kis tájékoztatót kértek. A polgármesteri hivatal erre el is küldte Debrecen és a Hortobágy rövid leírását, illetve az ezt tartalmazó képes füzetet s több fénykép felvételt tartalmazó könyvecskét.

* **Iskolalátogatás.** A Svetits-zárdában levő tanítónőképző intézet tanmenetének megvizsgálása végett *Palotay László* prelátus, nagyváradi kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő és *Sipos Orbán* miniszteri tanácsos, főtanfelügyelő tegnap városunkba érkeztek. A két kiváló tanfőú közül előbbi az egyházmegye, utóbbi a tanügyi kormány nevében fog küldetésében eljárni és értékes tapasztalataikat egyenként közölni fogják felettes hatóságokkal. *Palotay* ezenkívül mint egyházmegyei tanfelügyelő a debreceni rómkath. elemi fiu- és leányiskolákat is meg fogja vizsgálni. A két magas iskolalátogató dr. *Wolafka Nándor* püspök szívesen látott vendége.

* **Polgármesterek a kormányelnöknél.** Ma délelőtt 10 órakor fognak tisztelegni. *Széll Kálmán* miniszterelnöknél a vidéki polgármesterek. A tisztelgők arra fogják kérni a kormányelnököt, úgy is mint belügyminisztert, hogy a városok által végzett állami teendőkhöz járó fizetésekkel, tiszteletdíjakkal ne terhelje meg a városok háztartását, hanem azokat fedezze az állam. A polgármesterek küldöttségében Debrecen városát *Kovács József* fogja képviselni, aki tegnap délután utazott fel Budapestre.

Ertesítjük

az igen tisztelt, hölgy közönséget, hogy bevasárlási utunkról hazatérve, beszereztük a tavaszi divat legszebb ujdonságait, melyek a hölgy közönség szíves meglátására várnak.

Tisztelettel

DARVAS TESTVÉREK
női- és gyermekfelöltő áruhaza
DEBRECEN, Fő-tér, a Hungária kávéház mellett.

* **Elhunyt urasszony.** Dr. Hegedüs Pál orvost a debreceni 1848-as honvéd egyeslet elnökét súlyos csapás érte. Felesége hosszan tartó boldogcsaládi életük után 64-én éves korában elhunyt. Temetése holnap lesz.

* **Az iparos kör közgyűlése.** Az iparos kör, választmányának idevágó határozata értelmében e hónap 22-ik napján, vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést saját helyiségében. A közgyűlési tagokat ezután hívja fel a választmány, — hogy mennél nagyobb számmal szíveskedjenek megjelenni.

* **Március 15.** A helybeli orth. izr. iskola március 15-ét, a magyar szabadság születés napjának évfordulóját nagyszámu közönség, a hitközség főbbjei és elnöke jelenlétében ünnepelte meg. A hazafias érzelmmel szavalt alkalmi költemények és Klein Márton igazgatótanárnak lángoló hazaszeretetre valló alkalmi beszéde igazi élvezetet nyújtottak az ünneplő közönségnek.

* **Tavaszi harangszó.** Régi szokás Debrecenben, hogy március 15 től kezdve változik a téli harangozás ideje s reggel 8 óra helyett 7-kor, délután 2 óra helyett 3-kor harangoznak e naptól kezdve. E szerint változik azután az iskolai előadások kezdete is. — A tegnapi naptól kezdve délután az iskolai előadások 3 órakor kezdődnek.

* **A hortobágyi állatkórház felszerelése.** A Hortobágyon levő állatkórház berendezése kissé hiányos volt, épen ezért az orvosi műszertárat az állatgyógyászat követelményei szerint ki kellett egészíteni. Tegnep érkezett meg a városházára egy egész kis láda orvosi műszer, épen 53 darab, a melylyel az állatkórházát fogják felszerelni.

* **Békéltető bizottsági ülés.** Az ipartestület békéltető bizottsága ma délután 4 órakor ülést tart az ipartestület helyiségében Bereczky Lajos rendőrfogalmazó iparhatósági megbízott elnöke alatt. Tárty: kitűzött békéltetési ügyek.

* **Öngyilkos leány.** Megemlékeztünk lapunk vasárnapi számában arról, hogy Szegedi Mária 17 éves cselédleány szerelmi bánatában marólugott ivott. A szerencsétlen leányt beszállították a kórházba, hol irtóztató sérüléseivel egy egész napig kinlódott, míg a halál megváltotta ezenvedéseitől. Holttestét felboncolják.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Zion debreceni betegsegélyző egyeslet pénztára javára f. évi február 28-án rendezett táncvigalom alkalmával felülfizetni szívesek voltak. Ifju Schwarc Vilmos 12 korona, Dr. Wolafka Nándor, Fenyő Sándor, dr. Weisz József, Stern József, Kiss Adolf 10—10 korona, Haner Bertalan 8 korona, Lukács Emil 7 korona, Mihalovits Jenő, dr. Szenes Zsigmond, dr. Fejér Ferenc, Hochfelder Jakab, Lusztig Dezső 6—6 korona, Widder Jenő és neje, Drucker Mór, Aufrecht Lajos és Vilma, Nagy Jakabné, Ungár Jenő, Hirschfeld Armin, Keiner Adolf, Kohn Adolf és fia, Fleischmann Mór, Löfkovics Arthur, Komlóssy Lajos, Berger Jenő 5—5 kor, Goldstein Mór Budapest, Falk Armin, izr. hitközségi elnök, Emerich Arnold, Klein Miksa, Molnár József, özv. Rosenberg Albertné, E. Kovács Nándor, dr. Weinberger Sándor, Ippen és Schwarc, Kertész Sándorné, Rosenberg Sándor, Falk Lajos, Steiner Gyula, Glück Adolf Hoffmann és Kronovitz, dr. Weisz Bernát, Thiessen Arthur, Lichtblau Albert, Halmágyi József, Erber Ernő, Stahlberger Pál, Csillag József 4—4 kor, Bókés Lajos, Ungár Albert, Spitz Ferenc, dr. Hegedüs Jenő, Róza Lajos 3—3 korona, Weisz Léviné, özv. Rosenthal Jenő, Murakózy László, Lovas és Ladányi, Goldstein Albert, Révész Zsigmond, Reiner Mór, özv. Katz Hermanné, Katz Lajos, Fischer Adolf Deutch Ede, Rosenberg Emil, Schweiner József, Mandel Lipót, Schwarc Vilmos Erber Ernő, Havas Józsefné, Berger Henrikné, Biedermann Henrikné, dr. Gulas Bertalan, Kálnai Lipót, Braun Miksa, dr. Moskovitz Miksa, Dr. Papp Mór, Nasch József, Kovács Dezső, Veisz

József, Simanovits Dezső, Darvas Miksa, Wein Gyula, Kaufmann Lipót, Lindenfeld Ignác, Róza Ignác, Hegedüs Sándor, Sándor Imre, Munk Lajos, Fagoni Lajos, Dr. Engel Ignác, Grosmann Ignác, Turai Farkas, Turai Frigyes, Zelinger Ede Wilner Adolf, Jónás Mór 2—2 kor, Kálmán Ferenc 1 kor, 60 fillér, Lusztig Mórné, Deutsch Ignác, Hevesi Gyula, N. N., Margulesz Ferenc, Varga Márton, Izsák E. Schwarc Sámuel 1—1 korona.

Nemes áldozatkészségükért fogadják mindannyian egyenként és egyetemen hálás köszönetünk nyilvánítását. — A Zion debreceni betegsegélyző egyeslet elöljárósága.

* **Az elkéseredett Arany János.** Az az Arany János, kiről e napihir keretében szó lesz, nem költő, ellenben ácssegéd. — Tegnep valamin összekoecant a feleségével, s az asszony valószínűleg nagy igazságokat vagdosott Arany János fejéhez, mert Arany János szörnyen elkéseredett. — Forgópisztolyt vásárolt és töltényeket, s a Csicsogón nyílt színen akart véget vetni életének. Igen ám, de a töltények a pisztolytól elűtő rendszerűek lévén egyáltalában nem voltak hajlandók elvégezni gyilkos munkájukat. Az összesereglett néptömeg rendőrkékre adta az elkéseredett ácssegédet, kit a rendőrségen meg is büntettek — itt van elásva a kutya! — botrányos részegség miatt.

* **Kihaszánlt könnyelműség.** Nem első eset, hogy megszorult vagy könnyelmű emberek, kivált fiatal gyerekek olyan egyének kezei közé kerülnek, kik szivtelen módon a pillanatnyi pénzzavar kihaszánlásával elképzeltetlen üzleteket kötnek a megszorult emberekkel. Mondjuk nem első eset az alábbi, de a kötött adás vevés csunyasága miatt köteleességünknek tartjuk fentemlíteni, intő példaul a fiatalságnak. Egy fiatal gazdasági tanintézeti hallgatónak Sz. E.-nek pénzre volt szüksége s értékes ruhaneműekkel, nyeregszerszámmal és egyéb tárgyakkal télt 300 koronát érő két ládáját 16. — mond tizenhat koronáért eladta Neumann Lipót zsbárusnak. A fiatalember atyja, ki Nagy-Károlyban előkelő állásu uriember megtudta a dolgot s rögtön levelet intézett Végh Gyula tb. főkapitányhoz, kérve segítségét az üzlet megsemmisítésére. A rendőrség el is kobozta Neumann Lipóttól, a két a ládát, ki most már valószínűleg csak a 16 koronáját kapja vissza, ha ugyan ráadásban valami más baj nem szakad a nyakába.

* **Halálozások.** A csontkaszás ugyan csak szedte áldozatait az elmúlt két napon. Vasárnap és tegnep a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Morvai Lajos róm. kath. 7 hónapos, Siska István róm. kath. 20 hónapos, Szegedi Mária ev. ref. 17 éves, Posta Juliánna ev. ref. 10 éves, Bak István ev. ref. 23 napos, Lővei Etelka ev. ref. 22 hónapos, Blaskó András róm. kath. 54 éves, Harangozó Sándor ev. ref. 48 éves, Pócsi József ev. ref. 47 éves, Falussy Piroska ev. ref. 6 napos, Nádasdy Margit ev. ref. 4 napos, Mészáros Ferenc ev. ref. 58 éves, Fehértői Eszter ev. ref. 12 hónapos, Somogyi József ev. ref. 43 éves, Papp Jánosné ev. ref. 34 éves, dr. Hegedüs Pálné ev. ref. 64 éves.

* **Késelés a Hatvan-utcán.** Horváth Sámuel és Filer Mária vidéki emberek mit sem sejtve mendegéltek a Hatvan-utcán, mikor az egyik pálinkamérésből kitopant két berugott napszamos Gyöngyösi Gábor és Dobránszki Péter, s belekötöttek a semmit nem vétő emberekbe. Horváth Sámuel bosszankodva szólott valamit a kötekedő napszamosoknak, mire azok nekiesetek, ütlegelni kezdték, majd Dobránszki kirántva kését oldalba döfte Horváthot. Az odarohanó rendőrök fog-

ták le a dühöngő két embert, kiket erőszak alkalmazásával tudtak csak beszéltetni a rendőrség bünygyi osztályára. — A késelő Dobránszky külömben ismert alakja a rendőrségnek, ki éppen tegnap reggel szabadult ki a börtönből, hogy újabb verekedés miatt mindjárt vissza is kerüljön.

x **A tavaszi idényre remek férfi divat** ujdonságok érkeztek, u. m. a legelőkelőbb gyártmányu férfi, fiu, és gyermek kalapok és sapkák chickes nyakkendők 1 koronától feljebb, színes és fehér divat ingek: kézelők és gallérok, Budapesti kizárólag finom férfi cipők, kitűnő kötött férfi harisnyák, esernyők, sétabakok és francia illatszerek a legnagyobb választékban olcsó szabott árak mellett beszerezhetők Fekete Jakab elsőrangú uridivat termében. Debrecen, főter kistemplom mellett.

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner féle impremált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

KÖZIGAZGATÁS.

x **A községi iskolaszék megalakítása** tárgyában már két bizottsági ülést hívtak össze, de egyik ülés sem volt határozatképes. Most újból összehívták a községi iskolaszék tagjait e hónap 20 ikára, péntek délután 4 órára. A pontos megjelenést az ügy érdekében figyelembe ajánljuk a bizottsági tagoknak.

x **A Stencinger ház kisajátítása.** Az utóbbi időben Debrecen város ügyei iránt nagyon esekély érdeklődés tapasztalható az egyes bizottsági tagok részéről. A mult hétre összehívott üléseket például részvétlenség miatt kevés kivétellel mind el kellett halasztani. Elmaradt a Stencinger ház kisajátítása ügyében kitűzött ülés is, miután az ad hoc bizottság tagjai nem jelentek meg azon kellő számban. Miután azonban ebben az ügyben sürgősen kell intézkedni a bizottság tagjait az elnökség újabb ülésre hívta össze és pedig e hónap 23-ikára. Az ülés a városháza nagy termében d. u. 4 órakor lesz.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Presbiteri gyűlés. A március 12-ről elhalasztott presbiteri gyűlést tegnep délután 3 órakor tartották meg a ref. egyházépület tanácsstermében Kiss Aron ref. püspök és Simonffy Imre főgondnok elnöke alatt. Gyűlés Somogyi Pál jegyző előadása kapcsán több mint negyven egyházi ügyet intézett el.

SZINHÁZ.

Színházi műsor:

Márc. 17. kedden: *A kilencedik*, vigjáték.
Márc. 18. szerdán: *Bob herceg*, daljáték.
Márc. 19. csütörtökön: *Bob herceg*, daljáték.
Márc. 20. pénteken: *A finn-est* siketnémák javára.
Márc. 21. szombaton: *Finn-est*.
Márc. 22. vasárnap: délután *Trilby*, színmű. Este *Parasztihűség*, népszínmű.

— (A kilencedik.) Lelkes műbarátok tegnap este bemutató előadást rendeztek a színházban. Színre került dr. Bartos Andor és dr. Hódy Lajos urak vígjátéka. A kilencedik zsufolt ház előtt. Az egyik szerzőt, dr. Hódyt, a ki jelen volt, a közönség a felvonások végén számtalanszor kihívta, sőt még a vasfüggöny kis ajtajánál is ünnepekte. Az előadás épen olyan jó volt, mint a darab.

TÁVIRATOK.

Br. Fejérváry születésnapja.

Budapest, március 16. (Saját tudósítónktól.) Ő felsége a király báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternok tegnapi születésnapja alkalmából báró Apor szárnysegéde által királyi aláírásával ellátott, románcozott arany keretbe foglalt arcképét küldötte meg. — József Agost kir. herceg személyesen üdvözölte báró Fejérváryt, kit ezenkívül születésnapja alkalmából üdvözöltek a királyi család tagjai, számos egyházi és világi előkelőség és törvényhatóság.

A közös hadügyminiszter Budapesten.

Budapest, márc. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Pittreich közös hadügyminiszter ma Budapesten időzött. — Délelőtt kihallgatáson volt a királynál, utána meglátogatta báró Fejérváry honvédelmi minisztert s születésnapja alkalmából melegen üdvözölte, egyben hivatalos dolgokat is tárgyaltak.

Rohonczy altábornagy kitüntetése.

Budapest, március 16. (Saját tudósítónk távirata.) Ő felsége a király Rohonczy György budapesti térparanesnok-altábornagyot bárói rangra emelte, Rohonczy valószínűleg nemsokára nyugalmába vonul, mely alkalommal megkapja a lovassági tábornoki rangot.

A belga király betegsége.

Brüsszel, márc. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Lipót király két nap óta beteg, baloldalát szélhűtés érte. Hosszabb kurát fog tartani valamelyik tengeri fürdőn.

Főhadnagy és vincellér.

Zágráb, márc. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Zágrábban ma Silek Mátyás közöshadseregbeli főhadnagy kerékpárjával fellökött az utcán egy Revorsek nevű vincellért. A vincellér elterült a földön, és a főhadnagy is leesett a kerékpárról. Revorsek feltápáskodva nem akarta tovább engedni a főhadnagyot addig, míg rendőr nem érkezik. — Erre Silek kardot rántott, s kétszer föbe sújtotta a vincellért, ki vértől borítva rogyott a földre. Eszméletlenül állapotban szállították lakására, hol utolsó óráit éli.

Elkészült törvényjavaslat.

Budapest, márc. 16. (Saját tudósítónk távirata.) A készfizetések megkezdéséről szóló törvényjavaslat teljesen készen van, ugyanígy, hogy a jövő héten már beterjesztik a két parlament elé.

A báró Vay-család regénye.

Pozsony, március 16. (Saját tudósítónk távirata.) A pozsonyi kir. ügyészség a Vay Aloizia bárónő eltűnésével kapcsolatban Vay Dénes báró ellen esetleges büntény, magánlaksértés és lopás miatt emelt vádat merőben alaptalannak találva, az eljárást beszüntette.

A katonazenekar és a Rákóczi induló.

Budapest, márc. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Midőn ma a cs. és kir. negyvennégyes gyalogezred diszszázada d. sz. őrségre a királyi várba indult, a kíséző zenekar az oktagon-térnél rázendített a Rákóczi indulóra, s ennek ütemére lépkedtek a somogyi bakák. Néhány pillanat alatt óriási közönség gyűlt a diszszázad és a zenekar köré, s hangosan éljenezve kísérte őket végig az Andrássy uton. Az ablakokból kendőkkel integettek, s a hangos tüntetéstől alig lehetett hallani a zenekart.

Gabona főzsde.

Budapest, márc. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 10,000 méter mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő. borus.

Buza áprilisra	7.51—52.
„ májusra	7.42—43.
„ októberre	7.44—45.
Rozs áprilisra	6.70—71.
„ októberre	6.70—72.
Zab áprilisra	6.44—45.
„ októberre	00—00.
Tengeri májusra	6.13—14.
„ júliusra	6.23—24.
Repece augusztusra	11.85—95.

MULATSÁG.

Vas és fémmunkások bálja. Sikerült mulatságot rendezett vasárnap a debreceni vas és fémmunkások most alakuló egylete a Korona vendéglő temében. A terem szorongasig megtelt szebbnél szebb leányokkal és asszonyokkal. A négyest 100 pár táncolta. A jó talpalávalót Kiss Gyula zenekara szolgáltatta.

A borbélysegédek kedélyes estjeje. A debreceni borbély és fodrászsegédek asztaltársasága március 19-én szerdán este 8 és fél órakor kedélyes estét rendez a Dréher sörcsarnok télkertjében. A kedélyes estjeje belépődij nincs, a meghívó szolgál belépő jegyül. A szép számokból ügyesen összeállított műsor a következő: 1. Nyitány, előadja Kiss Gyula és zenekara. 2. Megnyitó beszéd: tartja Goldstein Gyula. 3. Bujdosó: szavalja Farkas Lajos. 4. Az orr: vig monológ, Pájer Janika. 5. Az obsitos: Petőfi Sándortól szavalja Wörös Lajos. 6. Kuruc nóták: előadja Kiss Gyula és zenekar. 7. Bajos Jeremiás: vig monológ, előadja Takács Balázs. 8. Ivás közben: Petőfi Sándortól

előadja Szántay József. 9. Göre kuplák: énekl. Göre G. bíró ur helyettese. 10. A hü leány: Gyulától, Nagy János.

LEGUJABB.

Budapesti tudósítónk híradása.

Királyi kihallgatás. Ő Felsége a király tegnap délelőtt 10 órakor általános kihallgatásokat adott, a melyen megjelentek: Zichy Nándor gróf, Podmaniczky Géza báró, Andrássy Gyula gróf, Battyány Lajos gróf és Hadik-Barkóczy Endre gróf valóságos belső titkos tanácsosok: Pitreich Henrik lovag közös hadügyminiszter, Kiss Pál államtitkár, Nopcsa Elek báró Reviczky Ambrus közigazgatási bíró, Zoltán Elek, Zichy Aladár gróf és Zichy János gróf kamarások, Weigl József báró és Dilmann Oszkár vezérőrnagyok. Fodor Tivadar ezredes, Otilik Iván miniszteri tanácsos, Kótsón Lajos, Csoboth Simon, Lers Vilmos és Tóth Tivadar miniszteri osztálytanácsosok, Benyovszky Mária gróf és fia Rudolf, Szili Adolf, Szarvassy Imre, Simanek Emiles, Irsay Artur egyetem tanárok, Kiss József főügyész, Csák Alajos, Czirják a minorita rend tartományfőnöke, Katinszky Emil c. prépost, Böhm János dr. és Csekő Gábor kanonokok, Gierg Kálmán és Korb Flórián építészek, Huszka Jenő miniszteri segédtitkár, Tegledy Zsigmond dr. járásorvos. Együttessen fogadta ő Felsége a békésabai jótékony nőegylet képviselőjében Zsilinszky Mihálynét, Pfeiffer Honát és Beliczey Lujzát, az országos gyermekóvó intézetek képviselőjében Hagara Viktor főispánt és Róser Jánosnét, Szeged város küldöttségét, a mely következő tagokból állott: Pálffy Ferenc polgármester, Lázár György és Kelemen Béla orsz. képviselők, Tóth Pál dr. főjegyző, Szekerke Lajos tanácsnok és Magyar Gábor kegyesrendi tartományi rendfőnök. — Este 6 órakor ebéd volt, a melyre esékély számu meghívó volt kibocsájtva. Az utolsó kihallgatás esütörtökön lesz s még az nap este 7 órakor Bécsbe utazik ő felsége.

Halálos szerencsétlenség. Fővárosi tudósítónk jelenti: Burehard Gusztáv nyugalmazott tanárt a főváros előkelő köreinek egyik kedvelt tagját tegnap elgázolta a villamos vasut s a kocsikerekei a szó teljes értelmében széjjelmercangolták hulláját. A vizsgálat megállapította, hogy az elhunyt maga az oka halálának. Nagyot hallott s nem volt óvatos és körültekintő. A villamos vasut folyton csengetett, de a kocsivezetőnek nem volt ideje az áramot megszakítani, illetve a kocsit megfékezni.

Molnár Józsiás halála. A képviselőház egyik legeredetibb alakja Molnár Józsiás, a kézdivásárhelyi kerület képviselője meghalt. A Kossuth párt egyik legmagyarosabb humoristája volt az elhunyt, a kit 1892-ben választottak meg először. Elvhu politikust vesztett benne az ellenzék, elvhüségének tulajdonítható a halála is. Csik megyében járt, ugyanis s Szent-Mártonban kordeskedett a Győrffi Gyula ellen fellépett függetlenségi jelölt mellett Ott meghült, tüdőgyulladás kapott, mely megölte. Temetése ma délután lesz.

Tűz a Nemzeti Lovardában. Nagy tűzvész pusztított az éjjel a Nemzeti Lovardában. Az istállóban támadt a tűz s lángbatorult a padláson felhalmozott

széna és szalma. Az istálló le is égett, de a Lovarda többi épületét sikerült megmenteni. A tűz keletkezésének oka ismeretlen a kár 25.000 korona.

Elfogott nemzetközi család. Monte-Carló Luszin-Picoló fürdővendégei közt egy előkelő külsejű férfi keltett feltűnést. Azt állította, hogy a szerb udvar udvarmestere és sikerrel udvarolt egyik női fürdővendégnek. Vőlegénye lett s ezen a címen 30.000 márkát esalt ki, a mit eljátszott. Kitént végül, hogy egy világcsaló, a ki Európa majd mindenik nagyobb városában megfordult, igazi neve Djekies Sándor belgrádi kereskedősegéd. Letaroltatták.

Regénycsarnok.

„SZEMÉMFÉNYE.”

Írta: Erdélyi Gyula.

Gyakran, sőt mindég itt volt, Bertának ideje sem jutott érte epekedni, olyan biztos rabszolganak látta s az örökös érzélgés végül azt az illuziót ébresztette leányában, hogy ő a rabszolga, ő az áldozat... Igen, most már látja, Géza nem Bertának való, olyan ember, a kinek nincsen szenvedélye, a ki ennél fogva a nők előtt nem jelentsemmit, az ő lányát nem boldogíthatja. Itt van napjában háromszor, négyszer, ábrándos szemekkel, rőzsabokrétával, csak Bertát dicséri, kezelt fogja, szeméibe néz és sóhajt. Csak egyszer vezette volna Bertát gondolkodásában, vágyaiba, terveibe, de nem tette soha. Egy-egy hibáját, rossz szokását sohasem korholta, mindig csak ezt hajtja: milyen tökéletes, szép lány vagy te, Berta. Miért nem mondja: ezt nem akarom, nem szeretem, ezt akarom, ezt szeretem. Mint egy rabszolga hever lábainál, hódol, pedig Berta szeretne meghódolni. Arnyékember, vérét, akaratát nem mutatja, céljairól hallgat. Igy nem hódíthat a férfi...

Stephania néni elhatározta magában hogy irni fog és felszólítja Gézát, maga mondjon le Bertáról, mert ő leányának igazi férjét keres s nem akarja, hogy akár a zárda, akár halál jegyezze el.

Az ebédhez csengettek. Kálvágyné félt, meg volt győződve, hogy Géza a világot sem marad el, pedig el maradt, férje azonnal tudtára adta:

Géza nem jön el ebédre, bocsánatot kér, el van foglalva, a bokrétát a lovász elhozta neked is, Bertának is.

— Nem értem, édes apám s te se lennél képes megmagyarázni anyám, miért kínozza ezeket a szegény virágokat is.

Berta nem volt vigabb az ebéd alatt, mint rendesen; de Géza távolléte felett még is mondott egy-két bíráló szót, a miből nem tűnt ugyan az ki, hogy bosszankodik vagy örül az elmaradás felett, de atyjának, anyjának feltűnt, hogy még eddig ennyit nem beszélt Gézaról.

Másnap reggel korán újra ájtött a lovász, hozta a virágbokrétát s az izentett: a nagyságos ur nem jöhet át, mert el van foglalva.

Mikor Bertának tudtul adták, gunyosan jegyzé meg: „vajjon mivel foglalkozhatik”.

— Ház körül a gazdának mindég akad dolga, kedves leányom.

— Igen, a ki gazda, de Géza nem gazda, édes apám. Ő semmi és senki.

— No, no, leánykám, vigyázz a véghatára a kezdet, senki és valaki szomszédok, vigyázz valaki ne legyen neked a senki.

Ennek a napnak sem voltak különösebb hullámai. Mindössze Berta nem beszélgetett sokáig az öngyilkosságokról, melyeket a lapokban olvasott. Máskor előadta, mennyire jártas a különféle öngyilkolási nemekben, egy angol is megirgylhetne volna.

Először történt, hogy az eljegyzések és házasságok hőseit és hősnőit hangosan olvasta fel anyjának s a gyászrovat egészen kikerülte figyelmét.

Kálvágyné Lajos, a ki családjában mindent észrevett, akármilyen apróság volt is ez, észrevette Berta kedélyállapotát is; nem kerülhette tehát ki figyelmét az átalakulásnak az a esekély látzata, mely ezekből a kicsinyességekből tűnt ki.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma, Kedden, március hó 17-én, bérlet (B)

— először: —

A KIENCEDIK.

Vigjáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Loeska Lázár	Sebestyén Géza.
Loeskáné	Havasi Szidi.
Ella	Csige Ilonka.
Elemér	Iványi Antal.
Bálaky Miklós	Palágyi Lajos.

Holnap, szerdán, márc. 18-án

Bobherceg.

Daljáték.

Üzlet áthelyezés miatt

az összes raktáron lévő föld-, valamint

olajba törött kész festékek, parkett vikszok, szoba padló-lakkok

ugyszintén mindennemű o o o o o o o o o o lakk különlegességek

Fazekas Kálmánnál

bámulatos olcsón

árusíttatnak

Debrecen, Hatvan-utca 4. sz.

Csőt alatti kiárulás.

Közadós Schwarez Viktor esőtömegébe leltározott pamut, vásznak, schiffonok, zephírek, eperjesi törülközők, ruha szövetek, barhetek, jutta szőnyegek, férfi és női fehérneműek, zsebkendők, himzett stráfok, függönyök s egyéb szakba tartozó cikkek Simonffy-uteza 2. sz. alatti üzlethelyiségben 1903. március hó 18-tól kezdve kiárultatnak.

Dr. Nagy Kálmán.

tömeggondnok

3900.

1903.

Hirdetmény.

A városnak a Veker és Pallag birtokain vágatott mintegy 700 esomó hosszú akáczfának eladása elrendeltetvén, értesítettnek a venni szándékozók, hogy az árverés a helyszínén a következő sorrendben és napokon fog megtartatni:

A V e k e r e n

1903 március 18-án Szerdán d. e. 9 órakor.

A P a l l a g o n

1903 március 19-én Csütörtökön d. e. 9 órakor.

A h a d h á z i u t o n

1903. március 20-án péntek d. e. 9 órakor.

A b ö k ö n y i u t o n

1903 március 21-én szombaton d. e. 9 órakor.

A b a l k á n y i u t o n

Debrecen, 1903 március 14.

A városi T n á c s.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjétekben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (három mind hazai termésű) mert nagyobb része nem megőri, továbbá nem hoz, ezért sokan nem értik el eredményt eddig. Hol regsznek

alkalmas fajokat ültettek, azok : Szőlő elhajtják hazukat az egész március idején a legkiválóbb munkatény és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindennemű megterem s nincsen oly házi, melynek fala mellett a legeszebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb

disze anélkül, hogy legkevésbé helyet is el foglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghálsátságosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó minden éremnyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldözti meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. *
Ermelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyud.

Paczelt János virágkereskedése alkalmi ajánlata Debreczenben.

Konyhakerti és virágmagvakat legjobb és legszebb fajokból.

Spárga gyökér, három évesek, száza 4 korona. — Eper palántok, legjobb fajokból, száza 4 korona.

Gyümölcstákát és diszbokrokat, Glycerin és Bignonia futó növényeket, eserepekben nyíló virágokat, esokrokat és koszorukat legszebb kivitelben. — Magos törzsi két éves rószafákat, friss hónapos retket és salátát.

Szíves megrendeléseket kéri:

Paczelt János.

Legjobb és legmegbízhatóbb

gazdasági és kerti magvakat
szállít

KOMLOSSY LAJOS

(előbb Szabó Zsigmond)

magkereskedése, gazdasági cikkek raktára

Debreczen, Piacz—Hatvan-
utca, sarok.

Arjegyzéket és mintákat kívánatra bementve küld.

Goldstein Karolin
mellfűző műterme
DEBRECZEN.

LEGUJABB

Legujabb faconu, o o o o
orvosilag elismert és ajánlott
előlfűző egészségi miederek.

2166. számhoz.
1903.

HIRDETMÉNY.

Az 1903. évi márczius hó 13-án kelt 2166. számú rendelettel több törvényhatósági uton betoneső átereszek helyreállítását 3349 korona 62. fillér összeg erejéig engedélyeztem.

A fent említett munkák kivitelének biztosítása céljából az 1903. évi márczius hó 30-ik napjának 10 órájára az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt. az engedélyezett kölcsön összeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-kának megfelelő bánatpénz, vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok, stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1903. márczius 13.

Rásó Gyula.

kir. tanácsos, alispán.

3.903 khb.

HIRDETMÉNY.

Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező közkórháznál a szemét kihordás és szikviz szállítást 1903 ápril hó 1-től, — továbbá a kórházi szegény hallottak eltemetését 1903. augusztus hó 1-től kezdődőleg 3 évi időtartamra vállalat útján kívánvám biztosítani a kórházi bizottság ezeknek szállítására zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdet.

A szállítási részletes feltételek a közkórház gondnokánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Miután előirányzati ár nincsen, ajánlat tevők bánat pénzüket készpénzben, vagy óvadékképes érték papírban 1903 márczius hó 27-én d. u. 5 óráig Debreczen szab. kir. város közkórházának gondnokságánál oly módon tartoznak letenni, hogy az ajánlati összeg 5%-nak megfelelően. Ezen bánatpénz a vállalat elnyerése esetén visszatartik biztosítékul és kiegészítendő 10%-ra.

A zárt ajánlatok 1903. márczius hó 28-án d. e. 12 óráig adandók be a közkórház gondnokságához,

Később beérkezett, vagy bánatpénz letételéről elismervénnyel felnem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A zárt ajánlatok 1903. márczius 30-án d. u. 4 órákor fognak a közkórház gondnoki irodájában felbontatni.

Az eredmény felett a kórházi bizottság dönt.

Debreczen, 1903. márczius 15.

A kórházi bizottság.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Égészségügyi hatáság által megvizsgálva és véleményezve. Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvényvédelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idültek is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgörcsöt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székélést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkört és a melabut és megerősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájposhadásnál és minden fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felbőgést és a száj meg a gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszert képez minden sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, kősző bőrkiütések ellen, megszünteti a fejfájás, zugást, szaggatást, köszvény, fülfájást stb. Vigyázni kell mindig a zöld apácza védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozatjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; bémentve bármely postaállomásra Ausztria-Magyarországon 13 kis-, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés csakis az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse.

Ez a gyógyerejében felülmulhatatlan két szer soha sem romlik meg, hanem ellenkezőleg mentől öregebbek, annál értékesebbé és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segílyt és sikert, legalább az orvos megérkezétségéig; természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, melyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olesó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismervével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily czim alatt:

Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Központi raktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.